

УДК [796.011.1:796.03] (477)

DOI <https://doi.org/10.24195/olympicus/2023-1-6>**Кольчак Валентина Андріївна**

аспірантка кафедри гімнастики та спортивних єдиноборств

Державний заклад «Південноукраїнський національний

педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ORCID ID: 0000-0001-6608-5148

СУЧАСНИЙ СТАН СФЕРИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В УКРАЇНІ

У статті наголошено, що стан, найважливіші проблеми та перспективи розвитку сфери фізичної культури і спорту визначаються зовнішніми та внутрішніми чинниками, які прямо чи опосередковано впливають на конкретні кількісні та якісні показники її функціонування. Сучасна ринкова соціально-економічна система України сприяє формуванню та становленню головних компонентів ринку фізкультурно-спортивних послуг. Однією із засад державної політики у сфері фізичної культури і спорту є забезпечення умов для підтримки напрямів фізичної культури та спорту. Формування та реалізацію державної політики у сфері забезпечує перелік показників стану розвитку фізичної культури та спорту, а саме показники рівня: фізичного здоров'я різних груп населення; залучення громадян до занять масовим спортом; залучення осіб з інвалідністю до занять фізкультурно-спортивною реабілітацією; залучення дітей і молоді, зокрема й дітей і молоді з інвалідністю, до занять у дитячо-юнацьких спортивних школах; досягнень спортсменів України на міжнародних спортивних змаганнях, передусім Олімпійських, Паралімпійських і Дефлімпійських іграх, Глобальних іграх спортсменів із порушенням інтелекту, Усесвітніх іграх з неолімпійських видів спорту; забезпеченості кадрами сфери фізичної культури та спорту; фінансового та матеріально-технічного забезпечення сфери фізичної культури та спорту; створення умов для доступу осіб з інвалідністю до спортивних споруд. Означені показники враховуються для моніторингу стану розвитку фізичної культури та спорту та для розроблення програм її розвитку як на державному, так і на регіональному рівні. Систематичний аналіз стану сфери фізичної культури та спорту сприяє оптимізації обраних параметрів і показників із застосуванням соціально-економічного механізму розвитку фізкультурно-спортивних послуг, ефективності управління фізкультурно-спортивним рухом, що підтверджує актуальність даного дослідження. **Матеріали та методи.** Під час виконання дослідження використовувалися такі методи: аналіз наукової літератури та документальних джерел, інформаційних ресурсів мережі «Інтернет», статистичних даних; передового вітчизняного досвіду; поєднання логічного й історичного аналізу; системний аналіз; методи математичної статистики. Аналізу підлягали основні показники функціонування та розвитку сфери фізичної культури та спорту за останні 3 роки. **Результати.** Охарактеризовано діючу в Україні систему звітності щодо основних показників фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності суб'єктів за формою звітності № 2-ФК (річна). Авторами наголошено відсутність дієвої системи контролю за діяльністю приватних фізкультурно-спортивних організацій, а також представників громадського сектору, що впливає на об'єктивність інформації. Система збалансованих показників, що дозволяють оцінювати як рівень розвитку системи загалом, так і ступінь досягнення окремих поставлених цілей, повинна формуватися залежно від стратегічних цілей соціальної політики країни, регіону, територіальної громади, розглядатися за критеріями соціально-економічної ефективності, споживчої ефективності, внутрішнього механізму функціонування, а також інфраструктури. У сфері фізичної культури та спорту інтегральний показник повинен відображати ступінь її впливу на досягнення загальних глобальних соціально-економічних цілей із соціально-економічним ефектом. Натепер система функціонування сфери фізичної культури та спорту може бути представлена в показниках, які характеризують кількісні зміни в розвитку власне фізичної культури та спорту (кількість людей, які займаються, спортивних споруд, обсяг і структура фінансування тощо). Показники другої групи характеризують ступінь впливу сфери фізичної культури і спорту на досягнення соціально-економічних цілей, що стоять перед суспільством. **Висновки.** Розвиток сфери фізичної культури

і спорту можливий за умови позиціонування її як великої, складної, динамічної, імовірнісної та самоорганізованої системи, в управлінні якою застосовуються принципи системності, цілісності, комплексності й ієрархічності, синергетичності й емерджентності, структурованості, збалансованості централізованого та децентралізованого управління. Ефективна система державного управління фізичною культурою та спортом передбачає чіткий розподіл зон відповідальності різних її суб'єктів за окремими компонентами системи, за досягненнями оперативних і стратегічних цілей її функціонування. Важливою умовою реалізації даного принципу є наявність зручної, з управлінського погляду, кількісної інформації з використанням новітніх ІТ-технологій і переходом на цифрову взаємодію. Для цілей підвищення ефективності системи управління фізичною культурою і спортом з використанням принципів системи збалансованих показників необхідно оптимізувати організаційно-управлінську модель фізкультурно-спортивних організацій незалежно від форм власності й уніфіковану систему звітності про їхню діяльність.

Ключові слова: функціонування, розвиток, кількості та якісні показники, звітність.

Вступ. Стан, найважливіші проблеми та перспективи розвитку сфери фізичної культури та спорту визначаються зовнішніми та внутрішніми чинниками, які прямо чи опосередковано впливають на конкретні кількісні та якісні показники її функціонування. Сучасна ринкова соціально-економічна система України сприяє формуванню та становленню головних компонентів ринку фізкультурно-спортивних послуг. Однією із засад державної політики у сфері фізичної культури та спорту є забезпечення умов для підтримки напрямів фізичної культури і спорту. Формування та реалізацію державної політики у сфері забезпечує перелік показників стану розвитку фізичної культури і спорту, а саме показники рівня: фізичного здоров'я різних груп населення; залучення громадян до занять масовим спортом; залучення осіб з інвалідністю до занять фізкультурно-спортивною реабілітацією; залучення дітей і молоді, зокрема й дітей і молоді з інвалідністю, до занять у дитячо-юнацьких спортивних школах; досягнень спортсменів України на міжнародних спортивних змаганнях, передусім Олімпійських, Паралімпійських і Дефлімпійських іграх, Глобальних іграх спортсменів із порушенням інтелекту, Усесвітніх іграх із неолімпійських видів спорту; забезпеченості кадрами сфери фізичної культури і спорту; фінансового та матеріально-технічного забезпечення сфери фізичної культури і спорту; створення умов для доступу осіб з інвалідністю до спортивних споруд. Означені показники враховуються для моніторингу стану розвитку фізичної культури і спорту та для розроблення програм її розвитку як на державному, так і на регіональному рівні. Систематичний аналіз стану сфери фізичної культури і спорту сприяє оптимізації обраних параметрів і показників із застосуванням соціально-економічного механізму розвитку фізкультурно-спортивних послуг, ефективності управління фізкультурно-спортивним рухом, що підтверджує актуальність даного дослідження.

Матеріали та методи. Під час виконання дослідження використовувалися такі методи, як: аналіз наукової літератури та документальних джерел, інформаційних інтернет-ресурсів, статистичних даних; передового вітчизняного досвіду; поєднання логічного й історичного аналізу; системний аналіз; методи математичної статистики. Аналізу підлягали основні показники функціонування та розвитку сфери фізичної культури і спорту за останні 5 років.

Результати. Вивчення тенденцій розвитку сфери фізичної культури та спорту в нових соціально-економічних умовах має досить фрагментарний характер, у зв'язку із чим постає необхідність комплексних досліджень даної проблематики [1, с. 7–11; 10, с. 66–67]. Сфера фізичної культури та спорту виступає індикатором якості життя окремої людини, соціальних груп і суспільства загалом. Стан її діяльності допомагає виявленню різновидів соціальної нерівності та деякою мірою може переборювати окремі види нерівності, покращувати тим самим якість життя значної кількості людей. Сучасний стан сфери фізичної культури і спорту створює загрозу, що характеризується деякими чинниками, основні серед яких такі: демографічна криза; погіршення стану здоров'я населення; недосконала система взаємин між державою й іншими суб'єктами сфери, що перешкоджає популяризації фізичної

культури та спорту; недосконала система взаємин між державою й іншими суб'єктами сфери, що перешкоджає популяризації фізичної культури та спорту (неврегульованість на законодавчому рівні механізму здійснення контролю за кваліфікацією кадрів у фітнес-індустрії, відносин меценатства й інвестицій у сфері фізичної культури та спорту, мала кількість інформаційно-соціальних кампаній, спрямованих на популяризацію спорту, мотиваційних презентацій масового спорту та спорту вищих досягнень, занижений рівень інформування суспільства про перспективи та привабливість спортивної кар'єри); відсутність належних умов для розвитку спорту вищих досягнень (зменшення граничної кількості спортсменів, які потенційно можуть перейти до спорту вищих досягнень, мала кількість тренерів відповідної кваліфікації, втрата фахових тренерів і спеціалістів, непопулярність спортивної кар'єри серед молоді, невідповідність матеріально-технічного забезпечення потребам спортсменів, відсутність комфортних і безпечних умов для проведення навчально-тренувальних зборів в Україні; неналежний рівень медико-біологічного та науково-методичного супроводу спортсменів, недосконала система розподілу коштів державного бюджету у сфері спорту вищих досягнень); відсутність привабливої та доступної інфраструктури для регулярних занять населення фізичною активністю та спортом, застаріла матеріально-технічна база комунальних і державних інфраструктурних об'єктів; невідповідність стану цифровізації сфери вітчизняного спорту та фізичної культури сучасним тенденціям розвитку спорту у світі та неможливість виконання актуальних завдань наявними методами без використання інформаційних технологій; регулювання системи кадрового забезпечення сфери фізичної культури і спорту [8, с. 2–4].

Показники результативності, на які спирається Стратегія, складаються відповідно до узагальнення даних, які формуються у відповідній формі звітності № 2-ФК (щорічна) «Звіт з фізичної культури і спорту», яка заповнюється:

- 1) закладами освіти різних організаційно-правових форм власності, які здійснюють фізкультурно-спортивну діяльність;
- 2) підприємствами, установами, організаціями, що здійснюють фізкультурно-оздоровчу та спортивну діяльність, незалежно від форм власності та підпорядкування;
- 3) закладами фізичної культури і спорту Міноборони;
- 4) органами управління освіти територіальних громад;
- 5) органами управління фізичною культурою і спортом територіальних громад;
- 6) фізкультурно-спортивними товариствами;
- 7) центрами «Інваспорт»;
- 8) центрами фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх»;
- 9) відокремленими підрозділами національних спортивних федерацій.

Серед цільових індикаторів – показники пропускнуєї спроможності об'єктів, спортивних споруд, кількість дітей, які займаються спортом, спортсменів-розрядників, кількість тренерів, частка видів спорту, будівництво центрів підготовки спортсменів. Однак спостерігається відсутність збору й аналізу показників економічної ефективності.

Узагальнені дані за деякими показниками з аналізу результатів статистичної звітності за формою № 2-ФК «Звіт з фізичної культури і спорту» за 2021–2019 рр. представлено в таблиці 1 [2–5].

Узагальнений аналіз даних свідчить про пропорційне скорочення всіх показників, з урахуванням активних дій щодо реформування сфери фізичної культури і спорту.

На наш погляд, варто приділити увагу розробленню системи показників оцінювання стану та розвитку сфери фізичної культури і спорту на основі їх розподілу за різними ознаками – за однорідністю, за уніфікованістю та за складниками – для оцінювання стану, а за характером показників – для оцінювання її розвитку. Так, показники, на основі яких проводиться оцінка стану, поділятимуться насамперед за складовими частинами, а саме: показники за базовим складником, показники за підтримуючим складником, а також показники за цільовим складником. За однорідністю потребують виокремлення одиничні та комплексні показники.

Таблиця 1

Динаміка основних показників стану сфери фізичної культури і спорту, 2021–2019 рр.

№	Характеристика показника	2019 р.	2020 р.	2021 р.
1	Кількість працівників, усього	65 837	65 909	65 543
2	Кількість спортивних споруд, усього	92 946	92 274	89 046
3	Видачки всіх видів, використано коштів, усього грн	9 217 266,96	9 277 213,61	14 467 629,02
4	Кількість осіб, які займаються спортом, усього	970 511	963 470	902 098
5	Кількість осіб, які охоплені фізкультурно-оздоровчою діяльністю, усього	5 167 057	4 892 770	4 477 098

За уніфікованістю – стандартні та спеціальні показники. Усі показники оцінки розвитку варто розподіляти за характером на ресурсні та результативні. Сформована таким чином система показників дозволить отримати всебічну характеристику як стану, так і розвитку сфери фізичної культури і спорту, що впливатиме на якість інтерпретації аналізованих даних. Щодо послідовності оцінювання стану сфери фізичної культури і спорту, то вона має передбачати виконання таких етапів: організаційного; формувального; розподілу та групування; нормалізації; розрахункового; шкалювання й інтерпретації; виявлення проблем. Здійснення цієї послідовності дозволить отримати базу для оцінювання розвитку сфери фізичної культури та спорту. Паралельним економічним ефектом буде запобігання економічним збиткам через недовироблення валового внутрішнього продукту, пов'язаного із захворюваністю, інвалідністю та смертністю населення.

Потребує також оптимізації методологія оцінювання [6, с. 17]. Система показників має бути чітко прив'язана до реалізації цілей фізкультурно-спортивної діяльності на макро- та мікрорівнях управління. Формування комплексної ієрархії збалансованих показників допоможе перевести складні та часто розпливчасті уявлення про державне регулювання сферою фізичної культури та спорту в більш точну й обґрунтовану форму.

Отже, застосування економічних механізмів розвитку сфери фізичної культури та спорту є необхідним заходом розвитку людського потенціалу та держави. Під впливом інноваційних процесів, що відбуваються в суспільстві, змінюються запити, потреби та вимоги людей щодо якості продуктів (товарів, послуг). Водночас посилюється роль маркетингового забезпечення, як складника діяльності фізкультурно-спортивних організацій. Постають питання здійснення внутрішньоорганізаційних змін, методичного й інформаційного забезпечення та супроводу цих процесів.

Висновки.

1. Розвиток сфери фізичної культури і спорту можливий за умови позиціонування її як великої, складної, динамічної, імовірнісної та самоорганізуючої системи, в управлінні якою застосовуються принципи системності, цілісності, комплексності й ієрархічності, синергетичності й емерджентності, структурованості, збалансованості централізованого та децентралізованого управління.

2. Ефективна система державного управління фізичною культурою і спортом передбачає чіткий розподіл зон відповідальності різних її суб'єктів за окремі компоненти системи, за досягнення оперативних і стратегічних цілей її функціонування. Важливою умовою реалізації даного принципу є наявність зручної з управлінського погляду кількісної інформації з використанням новітніх ІТ-технологій і переходом на цифрову взаємодію.

3. Для цілей підвищення ефективності системи управління фізичною культурою та спортом із використанням принципів системи збалансованих показників необхідно оптимізувати організаційно-управлінську модель фізкультурно-спортивних організацій незалежно від форм власності, уніфіковану систему звітності про їхню діяльність.

Перспективами подальших розвідок у цьому напрямі є виокремлення закономірностей впливу глобалізації на трансформацію функцій державного управління сферою фізичної культури та спорту в контексті регіонального розвитку.

Література:

1. Державне регулювання фізичної культури та спорту в Україні : монографія / С.М. Домбровська та ін. НУЦЗУ, 2020. 313 с.
2. Україна спортивна – 2021 : інформаційний довідник / Міністерство молоді та спорту України. Київ, 2022. 118 с. URL: <https://mms.gov.ua/fizichna-kultura/statistichna-zvitnist/shchorichnij-informacijnij-dovidnik-ukrayina-sportivna> (дата звернення: 02.12.2022).
3. Україна спортивна – 2020 : інформаційний довідник / Міністерство молоді та спорту України. Київ, 2021. 98 с. URL: <https://mms.gov.ua/fizichna-kultura/statistichna-zvitnist/shchorichnij-informacijnij-dovidnik-ukrayina-sportivna> (дата звернення: 02.12.2022).
4. Україна спортивна – 2019 : інформаційний довідник / Міністерство молоді та спорту України. Київ, 2020. 98 с. URL: <https://mms.gov.ua/fizichna-kultura/statistichna-zvitnist/shchorichnij-informacijnij-dovidnik-ukrayina-sportivna> (дата звернення: 02.12.2022).
5. Обсяг реалізованих послуг за регіонами за видами економічної діяльності 2021, 2020, 2019 рр. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 03.01.2023).
6. Сталий, інклюзивний та смарт-розвиток у контексті децентралізації: досвід Європейського Союзу / Н.В. Павліха та ін. *Дидактичні матеріали навчальної сертифікованої програми в рамках реалізації освітнього проекту Jean Monnet Chair SISDDP Erasmus+*. Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2022. 71 с.
7. Про затвердження Державного соціального стандарту у сфері фізичної культури і спорту : наказ Міністерства молоді та спорту України від 28 березня 2013 р. № 559/23091. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0559-13> (дата звернення: 21.10.2022).
8. Про затвердження Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 р. : постанова Кабінету Міністрів України від 4 листопада 2020 р. № 1089. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020> (дата звернення: 15.10.2022).
9. Про фізичну культуру і спорт : Закон України № 3808–XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text> (дата звернення: 24.09.2022).
10. Рибчич І.Є. Організаційно-правові засади регулювання розвитку фізичної культури і спорту у сфері публічного управління. *Аналітика і влада: журнал експертно-аналітичних матеріалів і наукових праць Інституту проблем державного управління та місцевого самоврядування Національної академії державного управління при Президенті України*. Київ : НАДУ, 2014. № 9. С. 66–71.

References:

1. Dombrovsjka S.M., Vavrenjuk S.A., Paljukh V.V. (2020) Derzhavne reghuljuvannja fizychnoji kuljтуры ta sportu v Ukrajinі : monografija [State regulation of physical culture and sports in Ukraine : monograph]. NUCZU, 313 p. [in Ukrainian].
2. Informacijnyj dovidnyk “Ukrajinna sportyvna – 2021”. Ministerstvo molodi ta sportu Ukrajinny [Information guide “Sports Ukraine – 2021”. Ministry of Youth and Sports of Ukraine]. Kyjiv, 2022. 118 p. URL: <https://mms.gov.ua/fizichna-kultura/statistichna-zvitnist/shchorichnij-informacijnij-dovidnik-ukrayina-sportivna> (accessed: 02.12.2022) [in Ukrainian].
3. Informacijnyj dovidnyk “Ukrajinna sportyvna – 2020”. Ministerstvo molodi ta sportu Ukrajinny [Information guide “Sports Ukraine – 2021”. Ministry of Youth and Sports of Ukraine]. Kyjiv, 2020. 98 p. URL: <https://mms.gov.ua/fizichna-kultura/statistichna-zvitnist/shchorichnij-informacijnij-dovidnik-ukrayina-sportivna> (accessed: 02.12.2022) [in Ukrainian].
4. Informacijnyj dovidnyk “Ukrajinna sportyvna – 2019”. Ministerstvo molodi ta sportu Ukrajinny [Information guide “Sports Ukraine – 2020”. Ministry of Youth and Sports of Ukraine]. Kyjiv, 2020. 118 p. URL: <https://mms.gov.ua/fizichna-kultura/statistichna-zvitnist/shchorichnij-informacijnij-dovidnik-ukrayina-sportivna> (accessed: 02.12.2022) [in Ukrainian].
5. Obsjagh realizovanykh poslugh za reghionamy za vydamy ekonomichnoji dijajlnosti 2021, 2020, 2019, 2018 roky [Volume of implemented services by region by type of economic activity in 2021, 2020, 2019, 2018]. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed: 03.01.2023) [in Ukrainian].
6. Pavlikha N.V., Cymbaljuk I.O., Khomjuk N.L., Vojchuk M.V., Kolomechjuk V.V., Cyburt A., Jildiz A. (2022). Stalyj, inkljuzyvnyj ta smart-rozvytok u konteksti decentralizaciji: dosvid Jevropejskogo Sojuzu. *Dydaktychni materialy navchalnoji sertyfikovanoji proghramy v ramkakh realizaciji osvithjogho projektu Jean Monnet Chair SISDDP Erasmus+* [Sustainable, inclusive

and smart development in the context of decentralization. *Experience of the European Union: didactic materials of the educational certified program within the implementation of the Jean Monnet Chair SISDDP Erasmus+ educational project*. Lucjk : VNU im. Lesi Ukrajiniky. 71 p. [in Ukrainian].

7. Pro zatverdzhennia Derzhavnoho sotsialnoho standartu u sferi fizychnoi kultury i sportu : nakaz Ministerstva molodi ta sportu Ukrainy vid 28 bereznia 2013 r. № 559/23091 [On the approval of the State Social Standard in the field of physical culture and sports : Order of the Ministry of Youth and Sports of Ukraine dated March 28, 2013, № 559/23091]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0559-13> (accessed: 21.10.2022) [in Ukrainian].

8. Pro zatverdzhennia Stratehii rozvytku fizychnoi kultury i sportu na period do 2028 roku : postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 4 lystopada 2020 r. № 1089 [On the approval of the Strategy for the development of physical culture and sports for the period until 2028 : Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of November 4, 2020, № 1089]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020> (accessed: 15.10.2022) [in Ukrainian].

9. Pro fizychnu kulturu i sport : Zakon Ukrainy № 3808–XII [On physical culture and sports : Law of Ukraine № 3808–XII]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text> (accessed: 24.09.2022) [in Ukrainian].

10. Rybchych I.Je. (2014). Orghanizacijno-pravovi zasady rehuljuvannja rozvytku fizychnoji kuljтуры i sportu u sferi publichnogho upravlinnja [Organizational and legal principles of regulating the development of physical culture and sports in the field of public administration]. *Analitika i vlada : zhurn. ekspert.-analit. materialiv i nauk. pr. In-tu probl. derzh. upr. ta misc. samovr. Nac. akad. derzh. upr. pry Prezydentovi Ukrajinjy*. Kyjiv : NADU. № 9. P. 66–71 [in Ukrainian].

Kolchak Valentina

CURRENT STATE OF THE SPHERE OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS IN UKRAINE

*The article emphasizes that the state, the most important problems and prospects for the development of the sphere of physical culture and sports are determined by external and internal factors that directly or indirectly affect specific quantitative and qualitative indicators of its functioning. The modern market socio-economic system of Ukraine contributes to the formation and development of the main components of the market of physical culture and sports services. One of the foundations of the state policy in the field of physical culture and sports is to provide conditions for supporting the areas of physical culture and sports. The formation and implementation of state policy in the field provides a list of indicators of the state of development of physical culture and sports, namely, indicators of the level: physical health of different population groups; attracting citizens to mass sports; involvement of persons with disabilities in physical education and sports rehabilitation; attraction of children and youth, including children and youth with disabilities, to classes in children's and youth sports schools; achievements of Ukrainian athletes at international sports competitions, primarily the Olympic, Paralympic and Deaflympic Games, the Global Games for Athletes with Intellectual Disabilities, the World Games in non-Olympic sports; staffing in the sphere of physical culture and sports; financial and logistical support of the sphere of physical culture and sports; creation of conditions for access of persons with disabilities to sports facilities. These indicators are taken into account to monitor the state of development of physical culture and sports and to develop programs for its development both at the state and regional levels. A systematic analysis of the state of the sphere of physical culture and sports contributes to the optimization of the selected parameters and indicators using the socio-economic mechanism for the development of physical culture and sports services, the effectiveness of managing the physical culture and sports movement, which confirms the relevance of this study. **Materials and Methods.** The following methods were used in the study: analysis of scientific literature and documentary sources, Internet information resources, statistical data; advanced domestic experience; combination of logical and historical analysis; system analysis; methods of mathematical statistics. The main indicators of functioning and development of the sphere of physical culture and sports for the last 3 years are subject to analysis. **Discussion.** The current reporting system in Ukraine on the main indicators of health-improving and sports activities of certain subjects according to the reporting form № 2-FK (annual) is characterized. The authors noted the lack of an effective system of control over the activities of private physical culture*

and sports organizations, as well as representatives of the public sector, which affects the objectivity of information. The system of balanced indicators, which allow assessing the level of development of both the system as a whole and the degree of achievement of individual goals, should be formed depending on the strategic goals of the social policy of the country, region, territorial community and considered according to the criteria of socio-economic efficiency, consumer efficiency, internal mechanism of functioning as well as infrastructure. In the field of physical culture and sports, the integral indicator should reflect the degree of its influence on the achievement of universal global socio-economic goals with a socio-economic effect. Today, the system of functioning of the sphere of physical culture and sports can be represented in terms of indicators that characterize quantitative changes in the development of physical culture and sports proper (the number of people involved, sports facilities, the volume and structure of financing, etc.). The indicators of the second group characterize the degree of influence of the sphere of physical culture and sports on the achievement of social and economic goals facing the society. **Results.** The development of the sphere of physical culture and sports is possible when positioning it as a large, complex, dynamic, probabilistic and self-organizing system, in the management of which the principles of consistency, integrity, complexity and hierarchy, synergy and emergence, structuredness, balance of centralized and decentralized are applied. An effective system of state management of physical culture and sports implies a clear distribution of areas of responsibility of its various subjects for individual components of the system, for the achievement of operational and strategic goals of its functioning. An important condition for the implementation of this principle is convenient, from a managerial point of view, quantitative information using the latest IT technologies and the transition to digital interaction. In order to improve the efficiency of the physical culture and sports management system using the principles of the balanced characteristics system, it is necessary to improve the organizational and managerial model of sports organizations, regardless of the form of ownership, and a unified reporting system on their activities.

Key words: functioning, development, quantity and quality indicators, reporting.